

Türkçe Eğitimi Alanında Yenilenmiş Bloom Taksonomisini Temel Alarak Yapılan Akademik Çalışmaların İncelenmesi

Meryem Güler*, Osman Mert**

Makale Geliş Tarihi: 01/12/2021

Makale Kabul Tarihi: 02/08/2022

DOI: 10.35675/befdergi.1031207

Öz

Bu araştırmanın amacı Türkçe Eğitimi alanında Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan elektronik ortamdaki bilimsel araştırmaların incelenmesidir. Çalışma, nitel araştırma yaklaşımıyla tasarlanmıştır. Doküman analizi yöntemi kullanılarak yapılan araştırmada incelenen çalışmalar, "içerik analizi" tekniği ile çözümlenmiştir. Yapılan alan taramasında; araştırma başlığında, özetinde, araştırma sorularında ve amaç cümlesinde "Yenilenmiş/Revize edilmiş Bloom Taksonomisi" geçen 38 akademik araştırma tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre en çok yüksek lisans tezi çalışması yapılmış, "Ders/çalışma ve öğretmen kılavuzu kitapları" ise en fazla araştırma yapılan konu olmuştur. Araştırma yöntemi belirtilmeyen araştırmalar bulunmakla birlikte en çok nitel araştırma yöntemleri tercih edilmiştir. Araştırmaların "Sonuç ve Öneriler" başlığındaki içerik, "Ders/çalışma/öğretmen kılavuzu kitapları; ölçme değerlendirme ve öğretim programı" alt kategorilerine ayrılarak yorumlanmıştır. Araştırmaların ortak sonuçlarına göre Türkçe eğitimi programlarında üstbilişsel becerilere dayalı hedef ve kazanımların yetersiz olduğu, ders/çalışma ve öğretmen kılavuzu kitaplarındaki etkinliklerin bilişsel basamaklara uygun hazırlanmadığı, öğretmenlerin ölçme değerlendirme soruları hazırlamada yetersiz kaldığı tespit edilmiştir. Araştırmalarda Yenilenmiş Bloom Taksonomisi basamaklarının öğretim programındaki kazanımlarda ve ders kitabı etkinliklerine dengeli bir şekilde dağılması ve üstbilişsel yetkinlikleri geliştirmeye yönelik çalışmaların daha çok yapılması önerilmiştir. Araştırmanın alan yazındaki araştırmaların eğilimlerini tespit etme ve Türkçe eğitimindeki eksiklikleri fark etme bakımından alan yazına faydalı olacağı; gelecek çalışmalarda araştırmacılara fikir sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bloom Taksonomisi, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi, Türkçe eğitimi, içerik analizi.

Investigation of Academic Studies Based on the Revised Bloom Taxonomy in the Field of Turkish Education

Abstract

The aim of this research is to examine the scientific researches in the electronic environment based on the Revised Bloom Taxonomy in Turkish Education. The research was

* Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Erzurum, Türkiye, mrymglr7@gmail.com, ORCID: 0000-0002-1965-2629

** Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Erzurum, Türkiye, omert@atauni.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6159-1906

Kaynak Gösterme: Güler, M., & Mert, O. (2022). Türkçe eğitimi alanında yenilenmiş Bloom taksonomisini temel alarak yapılan akademik çalışmaların incelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(35), 1089-1118.

designed with a qualitative research approach. The studies examined in the research conducted using the document analysis method were analyzed with the “content analysis” method. In the field scanning; 38 academic studies with “Renewed/Revised Bloom’s Taxonomy” in the research title, summary, research questions and purpose statement were identified. According to the findings, the most master’s thesis work was done, and “Course/study and teacher’s guide books” were the most researched subject. Although there are studies that do not specify a research method, qualitative research methods are mostly preferred. The content under the title of “Conclusions and suggestions” of the researches, “Course/study/teacher’s guide books; assessment, evaluation and curriculum” were interpreted by dividing them into sub-categories. According to the common results of the studies, it has been determined that the goals and acquisitions based on metacognitive skills in Turkish education programs are insufficient, the activities in the course/study and teacher’s guide books are not prepared in accordance with the cognitive steps, and the teachers are insufficient in preparing assessment and evaluation questions. In the studies, it has been suggested that the Renewed Bloom Taxonomy steps should be distributed in a balanced way in the achievements of the curriculum and textbook activities, and that more studies should be carried out to develop metacognitive competencies. The research will be beneficial for the literature in terms of detecting the trends of the studies in the literature and recognizing the deficiencies in Turkish education; It is thought that it will provide ideas to researchers in future studies.

Keywords: Bloom’s Taxonomy Revised Bloom’s Taxonomy, Turkish education, content analysis

Giriş

Okul çağında öğretimle bütünleşen eğitim, yerini kontrollü bir davranış değiştirme sürecine bırakmaktadır. Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerinin gelişmesini amaçlayan bu sürecin en iyi şekilde tanımlanıp tasarlanması istenen davranışların kazandırılmasında kolaylık sağlayacaktır. Öğrenme ve öğretme sürecinde bireylerin karşılaşacakları eğitim durumları onları bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olarak geliştirecek ve onlara hayatı kolaylaştıracak bir biçimde verilmelidir. Okuldaki öğrenme ve öğretme süreçleri bir öğrenciye veya sınıf düzeyine yönelik hedeflerin nasıl ve hangi biçimde olacağını belirlemektedir (Sönmez, 2001, s. 104). Öğretim programlarında öğrencilerin bu öğrenme-öğretme sürecinde olumlu bir tavır alabilmeleri için hayatlarına aktarabilecekleri durumlarla karşılaştırılmaları gerektiği, böylece öğrenilen bilgilerin anlamlı hâle gelip kalıcılığının sağlanacağı vurgulanmıştır. Bu süreçte öğrencinin aktif katılımının sağlanarak öğrenme sorumluluğu almasına da fırsat verilmesi gerekmektedir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017, ss. 8-9). Eğitim, öğretim sürecinin iyileştirilmesi için yapılan çalışmaların incelenmesi, sorunların ortaya koyulması ve yeni tasarımların oluşması süreci olumlu etkileyecek, süreçte istenen değişimi sağlayacaktır.

Öğretim programları, eğitimin dinamik ve yaşantılar bütünü olarak algılanmasıyla öğrenme ve öğretmeye bir süreç olarak yaklaşım bu süreçler üzerinde yoğunlaşmaya başlamıştır (Fidan, 2012). Bu süreçte artık etkili olmadığı anlaşılan etkinlik ve

tasarımlardan uzaklaşarak etkililiği bilimsel olarak kanıtlanmış yöntem ve tekniklerle program tasarlanması gerekliliği ortaya çıkmıştır. “Eğitim programlarının yenilenmesi eğitimin kalitesini de artıracaktır. Eğitim programının kalitesi kadar eğitim programını sınıfta uygulayacak öğretmenin niteliğinin de önemli olduğu süreç içerisinde unutulmamalıdır. Çağın gerekleri hem programın hem de öğretmenin dinamik bir yapıda olmasını gerektirmektedir.” (Girgin, 2011, s. 12). Bu dinamik yapıda öğrenci, öğretmen, yönetici, öğretim programları vb. unsurların arasındaki ilişkinin, yapılan çalışmalardaki eğilimlerin tespit edilmesi, sorunların ve eksikliklerin ortaya çıkarılması gerekmektedir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nda ifade edilen “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri” temel alınarak hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı ile hedeflenenler,

1. Öğrencilerin; dinleme / izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi,
2. Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması,
3. Duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmelerinin sağlanması (MEB, 2019, s. 8) şeklinde belirtilmiştir.

Bireyin dilsel iletişim becerilerini geliştirmede önemli bir yer tutan Türkçe dersi öğretim programının, hedef ve kazanımlarının, ders kitaplarının ve etkinliklerinin, öğrenciye üstbilişsel becerileri kazandıracak şekilde tasarlanması gerekmektedir. Lewis ve Smith’e göre (1993, s. 132), öğrenme- öğretme sürecinde öğrencilerin bireysel farklılıklar göz önüne alınarak alt düzey ve üst düzey bilişsel becerileri kazandırmayı hedefleyen etkinlikler yapılmalıdır. Örneğin öğrencinin bir amaca ulaşmasını sağlarken izleyeceği yollar; bir sorunla baş etme yöntemleri, bir şey üretmek gibi etkinliklerle karşılaşması sağlanmalıdır.

Düşünme ve sorgulama gibi üst düzey becerilerilere yönelik tasarlanan etkinlikler, öğrencilerin bütüncül olarak zihinsel becerilerinin gelişimine katkı sağlayacaktır. “Zihinsel becerilerin kalbi olan düşünme ve sorgulama, bireyin zihinsel işlem ve süreçlerini harekete geçirmekte, problem çözmeye, karar verme ve kavramlaştırma becerilerini geliştirmektedir. Böylece öğrenmeyi öğrenme, yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, yansıtıcı düşünme gibi üst düzey beceriler daha hızlı geliştirilmektedir” (Güneş, 2012, s. 128). Öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini geliştirecek etkinliklerin geliştirilmesi için sistemli çalışmalar yapılması gerekmektedir. Bu amaçla eğitimciler tarafından öğrenciye kazandırılmak istenen hedeflerle ilgili çeşitli sınıflandırmalar yapılarak öğrenme ve öğretmenin kalitesi artırılmaya çalışılmıştır. Taksonomiler; öğrenciye kazandırılması hedeflenen davranışların kolaydan zora, somuttan soyuta ve ardıl gelecek şekilde sınıflandırılmasıdır (Huit, 2011; Sönmez,

2012). Eğitimde kullanılmak üzere Barrett (1968), SOLO (Biggs & Collis, 1982), Haladayna (1997), Marzano, Pickering ve McTighe (1993), Day ve Park (2005), Nicholas ve Tarabasso (1979), Pearson ve Johnson (1978) gibi pek çok taksonomi geliştirilmiştir. Bu sınıflandırmalardan Bloom Taksonomisi dünyada en çok tanınan ve eğitimde kullanılan taksonomidir.

Benjamin S. Bloom, yıllık kapsamlı sınav hazırlama zahmetini azaltacağını umarak taksonomi çalışmalarını başlatmıştır. Çalışmalarına yardımcı olmak için, bir grup ölçüm uzmanıyla birlikte çalışmalar yapmıştır. Bu grup ilerlemeyi değerlendirmek, revizyonlar yapmak ve sonraki adımları planlamak için düzenli bir şekilde çalışarak son taslaklarını 1956'da "Eğitim Hedeflerinin Sınıflaması: El Kitabı I: Bilişsel Alan (Taxonomy of Educational Objectives: Handbook I: Cognitive Domain)" başlığı altında yayınlamıştır (Krathwohl, 2002, s. 212). Şekil 1'de Orijinal Bloom Taksonomisi'nin yapısı gösterilmiştir (Krathwohl, 2002, s. 213):

Orijinal Bloom Taksonomisi'nin yapısı

1. Bilgi

Belirli bir alana özgü bilgi

1.1.1. Terminoloji bilgisi

1.1.2. Olgular bilgisi

1.2. Belirli bir alanla ilgili bilgilerle başa çıkmanın yolları ve araçları hakkında bilgi

1.2.1. Sözleşmeler hakkında bilgi

1.2.2. Eğilimler ve diziler hakkında bilgi

1.2.3. Sınıflandırmalar ve kategoriler hakkında bilgi

1.2.4. Ölçüt bilgisi

1.2.5. Yöntem bilgisi

1.3. Bir alandaki tümeller ve soyutlamalar bilgisi

1.3.1. İlkeler ve genellemeler bilgisi

1.3.2. Kuramlar ve yapılar hakkında bilgi

2. Kavrama

2.1. Çevirme

2.2. Yorumlama

2.3. Öteleme

3. Uygulama

4. Analiz

4.1. Öğelerin analizi

4.2. İlişkilerin analizi

4.3. Örgütlenme ilkelerinin analizi

5. Sentez

5.1. Özgün bir iletişimin üretimi

5.2. Bir planın veya önerilen bir dizi işlemin üretimi

5.3. Bir dizi soyut ilişkinin türetilmesi

6. Değerlendirme

6.1. İç kanıtlar açısından değerlendirme

6.2. Dış kanıtlar açısından değerlendirme

Şekil 1. Orijinal Bloom Taksonomisi

"Bilgi, Kavrama, Uygulama, Analiz, Sentez, Değerlendirme" olarak altı aşamadan oluşan bu taksonomi ilk başlarda çok anlaşılmayıp temel yapısına bağlı kalınmasa da

sonradan eğitimciler tarafından sıklıkla kullanılmış ve 22 farklı dile çevrilmiştir (Krathwohl, 2002, s. 213). Zaman içerisinde gelişen ve değişen dünya şartlarına eğitimin de uyması zorunluluğu (Anderson, 2005; Beyreli & Sönmez, 2017, s. 216; Bümen, 2006; Tuğrul, 2002), Bloom Taksonomisi'ne karşı eleştiri ve sorgulamaları beraberinde getirmiştir. Bu sayede Bloom'un taksonomisi gelişen ve değişen koşullara göre düzenlenerek yeni hâlini almıştır.

Anderson ve Krathwohl editörlüğünde “Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme İçin Bir Sınıflama: Eğitim Hedeflerinin Bloom Taksonomisi'nin Yenilenmesi (A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives)” isimli çalışma yayınlanmıştır (Anderson, 2005). Yenilenmiş taksonomide tek bilişsel boyut yerine hem bilgi hem de bilişsel süreç boyutları verilmiştir. Tablo 1'de orijinal Bloom Taksonomisi ve Yenilenen Bloom Taksonomisi karşılaştırması verilmiştir:

Tablo 1.

Orijinal Bloom Taksonomisi ve Yenilenen Bloom Taksonomisi Karşılaştırması

Orijinal Bloom Taksonomisi	Yenilenen Bloom Taksonomisi
Bilgi	Hatırla
Kavrama	Anla
Uygulama	Uygula
Analiz	Analiz Et
Sentez	Değerlendir
Değerlendirme	Yarat

Tabloya göre “Sentez” boyutu “Değerlendirme” botunun bir alt boyutuken yenilenen taksonomide “Yarat-” fiili ile en üst bilişsel boyut olarak yerini almıştır. Şekil 2’de Yenilenen Bloom Taksonomisi’nin bilişsel süreç boyutunun yapısı gösterilmektedir (Krathwohl, 2002, s. 215):

Yenilenmiş Taksonominin Bilişsel Süreç Boyutunun Yapısı

1.0 Hatırlama – İlgili bilgiyi uzun süreli bellekten alma.

1.1 Tanıma

1.2 Hatırlama

2.0 Anlama – Sözlü, yazılı ve grafik iletişim dâhil olmak üzere eğitim mesajlarının anlamını belirleme.

2.1 Yorumlama

2.2 Örneklem

2.3 Sınıflandırma

2.4 Özetleme

2.5 Çıkarsama

2.6 Karşılaştırma

2.7 Açıklama

3.0 Uygulama – Belirli bir durumda talimatları uygulama veya kullanma.

3.1 Yapma (Yürütme)

3.2 Yararlanma (Uygulama)

4.0 Analiz Etme (Çözümleme) – Malzemeyi oluşturan parçalara ayırma ve parçaların birbirleriyle ve genel bir yapı veya amaç ile nasıl ilişkili olduğunu tespit etme.

4.1 Ayırıştırma

4.2 Düzenleme (Örgütme)

4.3 İrdeleme

5.0 Değerlendirme – Kriterlere ve standartlara dayalı yargılarda bulunma.

5.1 Denetleme

5.2 Eleştirme

6.0 Yaratma– Yeni, tutarlı bir bütün oluşturma veya orijinal bir ürün oluşturmak için öğeleri bir araya getirme.

6.1 Oluşturma

6.2 Planlama

6.3 Üretme

Şekil 2. Yenilenen Bloom Taksonomisi’nin bilişsel süreç boyutunun yapısı

Şekle göre Yenilenmiş Bloom Taksonomisi’nin bilişsel süreç boyutu “Hatırlama, Anlama, Uygulama, Analiz Etme (Çözümleme), Değerlendirme, Yaratma” basamaklarından oluşmaktadır. Alt basamakları verilen boyutlar, eğitim sürecinin hazırlanması ve sürecinde eğitimcilere yardımcı olacak şekilde düzenlenmiştir. Şekil 3’te Yenilenmiş Bloom Taksonomisi’nin bilgi boyutunun yapısı verilmiştir (Krathwohl, 2002, s. 214):

Yenilenmiş Taksonominin Bilgi Boyutunun Yapısı

A. Olgusal Bilgi – Öğrencilerin bir disipline aşına olmaları veya o disiplinindeki problemleri çözebilmeleri için bilmesi gereken temel unsurlar.

Aa. Terimler bilgisi

Ab. Belirli ayrıntılar ve unsurlar hakkında bilgi

B. Kavramsal Bilgi – Daha büyük bir yapı içindeki temel öğeler arasındaki, birlikte işlev görmelerini sağlayan karşılıklı ilişkiler.

Ba. Sınıflandırmalar ve kategoriler hakkında bilgi

Bb. İlkeler ve genellemeler bilgisi

Bc. Teoriler, modeller ve yapılar hakkında bilgi

C. İşlemsel Bilgi – Bir şey nasıl yapılır; sorgulama yöntemleri ve becerileri, algoritmaları, teknikleri ve yöntemleri kullanma ölçütleri.

Ca. Konuya özgü beceriler ve işlem yolları bilgisi

Cb. Konuya özgü teknikler ve yöntemler hakkında bilgi

Cc. Uygun yöntemlerin ne zaman kullanılacağını belirlemek için ölçütler bilgisi

D. Üstbilişsel Bilgi – Genel olarak biliş bilgisinin yanı sıra kişinin kendi bilişinin farkındalığı ve bilgisi.

Da. Stratejik bilgi

Db. Uygun bağlamsal ve koşullu bilgi de dâhil olmak üzere bilişsel görevler hakkında bilgi

Dc. Kendini tanıma

Şekil 4. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nin bilgi boyutunun yapısı

Şekil incelendiğinde yenilenen sınıflandırmanın bilgi boyutunun dört kategoriden oluştuğu görülmektedir. Bütün boyutların özellikle üstbilişsel bilginin alt basamaklarla tanımlanmasıyla eğitimciler için uygulamayı kolaylaştırıcı bir süreç oluşturulması sağlanmıştır. Şekil 4'te Yenilenmiş Bloom Taksonomisi bütün boyutlarıyla birlikte gösterilmiştir (Krathwohl, 2002, s. 216):

Bilgi Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu					
	Hatırlama	Anlama	Uygulama	Çözümleme	Değerlendirme	Yaratma
Olgusal Bilgi						
Kavramsal Bilgi						
İşlemsel Bilgi						
Üstbilişsel Bilgi						

Şekil 3. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nin bilgi ve bilişsel süreç boyutları

Şekil 4'te Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nin bilgi ve bilişsel süreç boyutları birlikte gösterilmiştir. Buna göre bir öğretmenin hazırlayacağı etkinliği iki boyutu da temel alarak yapılandırması sağlanmıştır.

Yenilenmiş taksonomi sayesinde, orijinal taksonominin mutlak aşamalık kuralı esnetilmiştir, sınıflandırma iki boyutlu tasarlanarak taksonomi açık ve anlaşılır hâle getirilmiştir; bilgi boyutu sayesinde soyut kalan üstbilişsel bilgi düzeyinin daha anlaşılır ve uygulanabilir olması sağlanmıştır. İki boyutta da alt düzeylerin somutlaştırıcı şekilde verilmesi eğitimciler için kolaylık sağlamakta, “kendini tanıma”

alt boyutu günümüz sosyal gelişimine ayak uydurma bakımından önem taşımaktadır. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'yle program geliştirme, öğrenme- öğretme süreçlerinin hazırlanması ve işlenmesi, çağa uygun bir yapıya bürünme fırsatı elde etmiştir (Anderson, 2005; Beyreli & Sönmez, 2017, s. 216; Bümen, 2006; Tuğrul, 2002; Tutkun, 2012, s. 19).

Türkçe Eğitimi alanında Bloom'un hem orijinal hem de yenilenmiş taksonomisini temel alarak pek çok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların eğilimlerini, sonuç ve önerilerini analiz etmenin Türkçe Eğitimi alanında yapılacak gelecekteki çalışmalar için kılavuz olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların incelenmesidir. Bu doğrultuda cevaplanan araştırma soruları şunlardır:

1. Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların araştırma türlerine göre dağılımı nasıldır?
3. Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların akademik türlerinin yıllara göre dağılımı nasıldır?
4. Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların araştırma konularının dağılımı nasıldır?
5. Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların kullanılan araştırma yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
6. Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların "Sonuç ve Öneriler" başlığı altındaki temalar nelerdir?
7. Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların "Sonuç ve Öneriler" başlığındaki temalara göre alandaki eksiklikler ve öneriler nelerdir?

Araştırmanın, Türkçe eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temelinde yapılan çalışmalardaki eksiklik, sonuç ve önerileri ortaya koyarak, Türkçe eğitimi sürecinin tasarlanması, öğretim programının iyileştirilmesi, faydalı etkinliklerin tasarlanması ve eğitim materyallerinin yenilenmesi gibi eğitim, öğretim sürecinde öğrencilerin üst düzey becerilerini geliştirmek için yapılacak ileriki çalışmalar için önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma, Türkçe eğitimi alanında 07.06.2021 tarihine kadar yapılan akademik çalışmalarla sınırlıdır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımına göre tasarlanmıştır. Merriam'a göre nitel araştırma insanların hayatı anlama ve anlamlandırma süreçlerine yönelik bir yargıya varmayı, bu anlamlandırma sürecinin nasıl geliştiğinin ana hatlarını çizmeyi, insan deneyimlerinin nasıl yorumlandığını tarif etmeyi amaçlamaktadır (Merriam, 2013, ss. 5-14). Yani insana ait olguların şekillenmesindeki bütün etkenleri insandan bağımsız olmadan incelemektedir. Nitel araştırma "...alguların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği, kuram oluşturmayı temel alan bir anlayış benimseyerek sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır." (Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 39). Eğitim araştırmaları, eğitim ve öğretimle ilgili durumları kendi bağlamında sistemli ve bilimsel bir şekilde inceleyip yorumlamayı içermektedir. Eğitimle ilgili araştırmalarda nitel araştırmaların kullanılması eğitim sitemini, eğitim paydaşlarını anlama, yorumlama ve sistemde değişiklik yaratma bakımından önem göstermektedir.

Araştırmanın verileri doküman incelemesi yöntemiyle toplanmıştır. Araştırılmak istenen olgu veya olgular hakkındaki yazılı materyallerin analizini kapsayan doküman incelemesi, toplanan verilerin sınırlarını belirleyip kategorilere ayırma, detaylı araştırma yapma ve değerlendirme süreçlerinden oluşmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2008; Karataş, 2017, s. 78; Payne & Payne, 2004).

Araştırma Nesnesi

Araştırmanın örnekleme, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile oluşturulmuştur. Amaçlı örneklemede çalışmanın amacına yönelik durumlar seçilerek bütün ayrıntılarıyla araştırma yapılır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2015, s. 90). Amaçlı örnekleme türü olan ölçüt örneklemede ise belirlenen kriterlere dayalı olarak örneklem seçilmektedir (Büyüköztürk vd. 2015, s. 91). Araştırmanın inceleme nesnesi Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak 07.06.2021 tarihine kadar yapılan Türkçe Eğitimi akademik çalışmalarıdır. Araştırmaların seçilmesindeki ölçütler:

1. "Yabancılarla Türkçe Öğretimi" hariç tutularak Türkçe eğitimi kapsamında yapılan,
2. Yenilenmiş Bloom Taksonomisini temel aldığı başlık, özet, anahtar kelimeler, problem cümlesi ve alt problemlerinde açıkça belirten,
3. Elektronik ortamda ulaşılan ve "Yöntem" bölümü bulunan akademik çalışmalar.

Elemeler sonucunda 38 akademik çalışma incelemeye alınmıştır:

Tablo 2.

İncelenen Akademik Çalışmalar

- Akar, Z. (2019). *Sekizinci sınıf Türkçe dersi yazılı sınav sorularının merkezi sınav Türkçe soruları ile karşılaştırılması* (Tez No. 587212) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Akbayrak, İ. (2019). *Katılımsız dinleme ile not alarak dinleme yöntemlerinin ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama becerisi üzerindeki etkisi* (Tez No. 555568) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Akıncı, T. A. (2020). *Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre incelenmesi* (Tez No. 651255) [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi-Antalya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Arı, T. (2018). *2015 ve 2017 ortaokul Türkçe öğretim programlarındaki kazanımların yenilenmiş Bloom taksonomisine ve öğretmen görüşlerine göre incelenmesi* (Tez No. 534456) [Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi- Gaziantep]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Aslan, M., & Atik, U. (2018). 2015 ve 2017 ilkokul Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının revize edilmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(1), 528-547.
- Avşar, G. (2017). *2006 ve 2015 Türkçe öğretim programlarında kullanılan fiillerin yenilenmiş bloom taksonomisine göre sınıflandırılması* (Tez No. 451802) [Yüksek lisans tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi-Zonguldak]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Başoğlu, D. A., Dilidüzgün, Ş., Edizer, Z. Ç., & Karagöz, M. (2019). Türkçe öğretiminde metin türüne uygun okuma eğitimi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 165-185.
- Bölükbaş Kaya, F., Golynskaia, A. ve Dereli, K. (2019). Türkçe eğitimi üzerine yabancı öğrencilerce yapılan lisanüstü tezlerin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(2), 1052- 1067.
- Bülbül, S. (2019). *Soru sorma becerisi eğitiminin ortaokul öğrencilerinin soru üretme düzeyine etkisinin incelenmesi*(Tez No. 568686) [Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi-Gaziantep]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Cin Şeker, Z. (2019). 6. Sınıf Türkçe ders kitabındaki öyküleyici ve bilgilendirici metinleri anlama etkinlikleri üzerine bir inceleme. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(30), 58-78.
- Çerçi, A. (2018). 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarının (5, 6, 7, 8. Sınıf) Yenilenen Bloom Taksonomisi'ne göre incelenmesi. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 6(2), 70-81.
- Çintaş Yıldız, D. (2015). Türkçe dersi sınav sorularının yeniden yapılandırılan Bloom taksonomisine göre analizi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 14(2). 479-497.
- Demiral, H., & Menşan, N. Ö. (2017). Sekizinci sınıf Türkçe dersinin PISA okuma becerilerine göre değerlendirilmesi. https://www.academia.edu/35454114/Sekizinci_S%C4%B1n%C4%B1f_T%C3%BCrk_%C3%A7e_Dersinin_PISA_Okuma_Becerilerine_G%C3%B6re_De%C4%9Ferlendirilmesi

- Durukan, E. & Demir, E. (2017). 6, 7 ve 8. Sınıf Türkçe dersi öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinliklerin Bloom'un yenilenmiş taksonomisine göre sınıflandırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(3), 1619-1629.
- Erdogan, T. (2017). The view of primary school fourth grade students and teachers' questions about Turkish language lessons in the terms of the revised Bloom taxonomy. *Eğitim ve Bilim*, 42(192). 173-191.
- Eroğlu, D. (2013). 6, 7, 8. sınıf Türkçe çalışma kitaplarındaki dilbilgisi soruları ve kazanımlarının yenilenmiş Bloom taksonomisine göre değerlendirilmesi (Tez No. 411989) [Yüksek lisans tezi, Başkent Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Eroğlu, D., & Kuzu, T. S. (2014). Türkçe ders kitaplarındaki dilbilgisi kazanımlarının ve sorularının yenilenmiş Bloom taksonomisine göre değerlendirilmesi. *Başkent University Journal of Education*, 1(1), 72-80.
- Eroğlu, S. (2019). 6. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metin altı okuma-anlama soru ve etkinliklerinin güncellenmiş Bloom Taksonomisi'ne göre değerlendirilmesi (Tez No. 581124) [Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi-Balıkesir]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Eyüp B. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının hazırladığı soruların yeniden yapılandırılan Bloom taksonomisine göre değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(3), 965-982.
- Filiz, S. B., & Yıldırım, N. (2019). Ortaokul Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının Revize Edilmiş Bloom Taksonomisine göre analizi. *İlköğretim Online*, 18(4). 1550-1573.
- İskender, H. (2020). Türkçe ders kitaplarındaki fabllar üzerine eleştirel bir çözümleme. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 1-11.
- Kaplan, K. (2021). Ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alan dinleme/izleme becerisini ölçmeye yönelik soruların yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 626-64. <http://www.itobiad.com/tr/pub/issue/60435/836238>
- Karakaş Yıldırım, Ö. (2020). 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 315-325.
- Kıyagan, G. H. (2019). 5, 6 ve 7. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin yenilenmiş bloom sınıflamasına göre yaratıcılık açısından değerlendirilmesi (Tez No. 601671) [Yüksek lisans tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Kocayigit, A, & Aykaç, N. (2019). İlkokul Türkçe öğretim programının eğitim programı ögeleri açısından değerlendirilmesi (1923-2017). *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(44), 251-279.
- Kurnaz, H. (2013). Ortaokul Türkçe dersi öğrenci çalışma kitaplarındaki tema değerlendirme soruları üzerine bir araştırma (Tez No. 333802) [Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi- Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Oryaşın, U. (2020). Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin bütüncül bir anlayışla incelenmesi (Tez No. 628184) [Doktora tezi, Ankara Üniversitesi- Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.

- Özdemir, B. (2011). *İlköğretim 1 - 5. sınıflar Türkçe ders kitaplarında kullanılan okuduğunu anlama sorularının incelenmesi* (Tez No. 274636) [Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Özdemir, O. (2020). Türkçe eğitiminde geliştirilmesi gereken bir üst düzey düşünme becerisi: Analitik düşünme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 950-971.
- Özen, O. (2020). *Türkçe öğretmenlerinin açık uçlu soru hazırlama becerilerinin incelenmesi* (Tez No. 633491) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Özkaya, D. S. (2020). 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki dil bilgisi kazanımlarının ve sorularının yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre değerlendirilmesi (Tez No. 623600) [Yüksek lisans tezi, Çankırı Karatekin Üniversitesi-Çankırı]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Sallabaş, M. E. ve Yılmaz, G. (2020). Türkçe Ders Kitabı'nda bulunan metin altı sorularının yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne göre incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 586-596.
- Savaş, Ö. (2014). *Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki dinleme etkinliklerinin Güncelleştirilmiş Bloom Sınıflaması'na göre üst düzey bilişsel beceriler açısından değerlendirilmesi* (Tez No. 370215) [Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Ulum, H. (2017). *MEB ilkokul 2, 3 ve 4. sınıf Türkçe ders ve çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi* (Tez No. 473546) [Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi-Mersin]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Uzun, O. (2018). *Seçici dinleme stratejisinin iki dilli 5. sınıf öğrencilerinin not alma ve özet çıkarma becerilerine etkisi* (Tez No. 506889) [Yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Vural, C. (2020). *Son 10 yılda yapılan liselere giriş sınavlarında (SBS, TEOG ve LGS) yer alan Türkçe dersi sorularının yenilenmiş Bloom Taksonomisi açısından değerlendirilmesi* (Tez No. 653512) [Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi-Gaziantep]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Yılmaz, E., & Keray, B. (2012). Söyleşi metinleri yoluyla sekizinci sınıf öğrencilerinin soru sorma becerilerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 2(2), 20-31.
- Yılmaz, G. (2020). *Ortaokul düzeyindeki soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nin bilişsel süreçlerine göre incelenmesi* (Tez No. 630495) [Yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.

Tablo 2'de araştırmada incelenen akademik çalışmalar gösterilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri elektronik ortamda bilimsel dergi ve akademik veri tabanlarında taranan “Türkçe Eğitimi” çalışmalarınıdır. Araştırmada “Yabancılar Türkçe Eğitimi” hariç tutularak ana dili eğitimi çalışmaları esas alınmıştır. Akademik veri tarama alanlarına “Bloom Taksonomisi, Bloom sınıflandırması, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi, Revize edilmiş Bloom Taksonomisi, Yeniden düzenlenmiş Bloom Taksonomisi” gibi anahtar sözcükler yazılarak araştırma verileri elde edilmiştir. Araştırmada, ilgili çalışmaların başlık, özet, anahtar kelimeleri ve alt problemlerinde

Bloom'un Yenilenmiş Taksonomisi özellikle belirtilip bu sınıflandırma temel alınarak yapılan çalışmalar incelenmiştir.

Araştırmada incelenen çalışmalar “içerik analizi” yöntemi ile çözümlenmiştir. “İçerik analizi, elde edilen verilerin ayrıntılı incelenmesini ve bu verileri açıklayan kavram ve kavramlardan daha soyut olan, araştırmanın boyutlarını gösteren temalara ulaşılmasını sağlar.” (Merriam ve Grenier, 2019; Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 89). Yöntemi, yılı ve türü belirlenen araştırmaların amaç cümlesi, problem soruları, “Sonuç ve Öneriler” bölümü incelenerek temalara ve kodlara ayrılmış, yorumlanarak değerlendirilmiştir.

Araştırmada içerik analizi türlerinden “kategorisel içerik analizi” kullanılmıştır. Kategorisel analiz birimlere bölünen mesajın önceden belirlenen kriterlere göre kategorilere ayrılmasıdır, frekanslarla kategorilerin sıklığı, yoğunluğu ve önemi saptanabilir (Bilgin, 1988, s.15; Tavşancıl & Aslan, 2001, s. 90; Yüksel, 2015, s. 48). Bu çalışmada literatüre dayalı ve araştırma amacına yönelik kodlama yapılmıştır. İncelenen çalışmalar “araştırmaların yıllara göre sayısı, türü, araştırma konusu, yöntemi, sonuç ve öneriler bölümü” kodlarına göre gruplandırılmış; kodlar çalışma sürecinde kendi içinde; “yöntem; nicel, nitel, karma, belirtilmemiş” gibi alt temalara ayrılarak frekansları alınmıştır.

Verilerin Microsoft Excel programıyla frekans hesaplamaları yapılmış, ulaşılan sonuçlar tablolarla gösterilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Kodlama işleminin geçerliğini ve güvenirlğini artırmak için araştırma yazarları tarafından bağımsız kodlama yapılmış, bir eğitim bilimlri alan uzmanı görüşü alınarak kod ve temalar oluşturulmuştur. Araştırmaların geçerliğine katkı sağlamak için araştırma verilerinin başka uzmanlar tarafından da incelenerek teyit alınması gerekmektedir (Denzin & Lincoln, 2008). Araştırmanın güvenirlği için kod ve temalar araştırmacılar tarafından farklı zaman diliminde tekrar kontrol edilmiştir. Tarafsız bir şekilde incelenerek elde edilen veriler, araştırmanın geçerliğini ve güvenirlğini sağlama amacıyla, bir eğitim bilimlri alan uzmanı tarafından kontrol edilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Temel Alınarak Yapılan Akademik Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Türkçe eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların yıllara göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 3.

Yıllara Göre Toplam Araştırma Sayısı

Yıl	Sayı
2020	10
2019	9
2017	6
2018	4
2012	2
2013	2
2014	2
2011	1
2015	1
2021	1
Genel Toplam	38

Tablo 3'e göre akademik çalışmalar en fazla (n=10) 2020 yılında yapılmıştır. 2011, 2015 ve 2021 yıllarında 1'er çalışma yapılmıştır.

Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Temel Alınarak Yapılan Akademik Çalışmaların Araştırma Türlerine Göre Dağılımı

Türkçe eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların araştırma türlerine göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 4.

Türüne Göre Toplam Araştırma Sayısı

Tür	Sayı
Yüksek lisans tezi	18
Araştırma makalesi	17
Doktora tezi	2
Kitap bölümü	1
Genel Toplam	38

Tablo 4'e göre en fazla çalışma "yüksek lisans" tezi türünde yapılmıştır. İncelemeler ışığında elektronik ortamda "kitap bölümü" türünde yöntem bölümü bulunan 1 çalışmaya rastlanmıştır.

Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Temel Alınarak Yapılan Akademik Çalışmaların Akademik Türlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Türkçe eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların akademik türlerinin yıllara göre dağılımı Şekil 5'te özetlenmiştir:

	2011	2012	2013	2014	2015	2017	2018	2019	2020	2021	Genel Toplam
Araştırma Makalesi		2		1	1	2	2	4	4	1	17
Doktora tezi						1			1		2
Kitap bölümü						1					1
Yüksek lisans tezi	1		2	1		2	2	5	5		18
Genel Toplam	1	2	2	2	1	6	4	9	10	1	38

Şekil 5. Araştırma türlerinin yıllara göre toplam sayısı

Şekil 5'e göre en çok araştırma 2020 yılında yüksek lisans tezi türünde yapılmıştır. 2017 ve 2020'de doktora tezi düzeyinde birer çalışma ve 2017'de 1 tane kitap bölümü araştırması tespit edilmiştir. Araştırma türlerinin çeşitlilik olarak 2020 yılında yoğunluk gösterdiği gözlenmiştir.

Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Temel Alınarak Yapılan Akademik Çalışmaların Araştırma Konularının Dağılımı

Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların araştırma konularının dağılımı Tablo 5'te gösterilmektedir:

Tablo 5.

Araştırma Temaları ve Konuları

Tema	Konu	Sayı
Ders/çalışma/öğretmen kılavuz kitapları	Ders kitabı/Okuma-Anlama etkinlikleri	2
	Ders kitabı/Ölçme değerlendirme	2
	Öğretmen kılavuz kitabı/Çalışma kitabı/Dil bilgisi	2
	Çalışma kitabı/Etkinlikler	1
	Çalışma kitabı/Ölçme değerlendirme	1
	Ders kitabı/Çalışma kitabı/Etkinlikler	1
	Ders kitabı/Dil bilgisi/Ölçme değerlendirme	1
	Ders kitabı/Dinleme/Etkinlikler	1
	Ders kitabı/Dinleme-İzleme	1
	Ders kitabı/Etkinlikler	2
	Ders kitabı/Etkinlikler/Yaratıcılık	1

	Ders kitabı/Okuma	1
	Ders kitabı/Okuma- Anlama/Etkinlikler	1
	Ders kitabı/Yazma Etkinlikleri	1
Öğretim programı	Öğretim programı	7
	Öğretim programı/Ölçme değerlendirme	1
Ölçme ve değerlendirme	Ölçme ve değerlendirme	5
	Soru sorma becerisi	3
	Dinleme/Etkinlikler	2
	Dil becerileri/Analitik düşünme/ Etkinlikler	1
	Okuma/Etkinlikler	1
	Genel Toplam	38

Tablo 5'e göre en çok çalışılan araştırma teması (n=18) "Ders/çalışma/öğretmen kılavuz kitabı" ile ilgili çalışmalardır. Bu tema altında dil becerileri etkinlikleri ile dil bilgisi etkinlikleri ve ölçme değerlendirme soruları incelenmiştir. 8 adet "Öğretim programı" temasında; 12 adet de "Ölçme ve değerlendirme" temasında akademik çalışma bulunmaktadır.

Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Temel Alınarak Yapılan Akademik Çalışmaların Kullanılan Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı

Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların kullanılan araştırma yöntemlerine göre dağılımı Tablo 10'da gösterilmiştir:

Tablo 6.
Kullanılan Araştırma Yöntemleri ve Toplam Sayıları

Araştırma Yöntemi	Sayı
Nitel	31
Belirtilmemiş	4
Karma	2
Nicel	1
Genel Toplam	38

Tablo 6'da, incelenen araştırmalar içerisinde en çok (n=31) nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte en az (n=1) tercih edilen araştırma yöntemi nicel araştırma yöntemleridir.

Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Temel Alınarak Yapılan Akademik Çalışmaların “Sonuç ve Öneriler” Başlığının Bulunma Düzeyi ve Bu Başlık Altındaki Temalar

İncelenen bütün çalışmalarda “Sonuç ve Öneriler bölümü bulunmaktadır. Tablo 11’de Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların “Sonuç ve Öneriler” başlığı altında yorumlanan temalar gösterilmiştir:

Tablo 7.

Sonuç ve Öneriler Başlığında Değınilen Temalar

Tema	Konular	f
Ders, çalışma ve öğretmen kılavuz kitapları	<ul style="list-style-type: none"> • Etkinlik soruları • 4 temel dil becerisi etkinlikleri ve bilişsel basamaklar • Dil bilgisi etkinlikleri ve bilişsel basamaklar • Kazanım ve etkinlik uyumu • Bilişsel basamakların dağılımı 	18
Ölçme ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • 4 temel dil becerisi ve etkinlik soruları • Dil bilgisi etkinlik soruları • Öğretmenlerin soru sorma becerileri • Öğrencilerin soru sorma becerileri • Öğretim programı ve ölçme değerlendirme • Merkezî eleme sınavları ve taksonomi • Bilişsel basamakların dağılımı 	12
Öğretim Programları	<ul style="list-style-type: none"> • Kazanımlar ve taksonomik düzey dağılımı • Dil ve anlatım yönünden öğretim programı ve taksonomik düzeyler 	8
Genel Toplam		38

Tablo 7’ye göre “Sonuç ve Öneriler” başlığı altında değınilen konular araştırma temalarıyla paralel olmak üzere üç ana temada incelenmiştir. En çok değınilen tema (n=18) “Ders/çalışma/öğretmen kılavuz kitabı” olurken 12 adet “Ölçme ve

değerlendirme” temasına, 8 adet de “Öğretim programı” temasına değinildiği tespit edilmiştir. Araştırmaların bulgularına bakıldığında bir çalışmanın sonuç ve öneriler kısmında Türkçe Eğitimi ile ilgili diğer alt konulara da değinildiği gözlenmiştir.

Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Temel Alınarak Yapılan Akademik Çalışmaların “Sonuç ve Öneriler” Başlığındaki Temalara Göre Alandaki Eksiklikler ve Öneriler

Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların “Sonuç ve Öneriler” başlığındaki temalara göre alandaki eksiklikler ve öneriler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Tablo 8.

Türkçe Eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Temel Alınarak Yapılan Akademik Çalışmaların “Sonuç ve Öneriler” Başlığındaki Temalara Göre Alandaki Eksiklikler ve Öneriler

Tema	Sonuç ve Öneriler
Ders, çalışma ve öğretmen kılavuz kitapları	<ul style="list-style-type: none"> 4 temel dil becerisi etkinlikleri ve bilişsel basamaklar dağılımı dengesizdir ve çoğunlukla alt düzey bilişsel basamaklara yönelik etkinlikler yapılmaktadır. Etkinliklerin bilişsel taksonomi düzeylerine göre dengeli hazırlanması gerekmektedir. Üst düzey bilişsel basamaklara ait dil bilgisi etkinliklerinin oranı, alt düzey bilişsel becerilere göre azdır. Etkinlikler çeşitlendirilmeli, üst düzey bilişsel basamaklara ait etkinlikler artırılmalıdır. Kazanım ve etkinlik uyumu gözetilmemiştir. Bilişsel basamakların dağılımı dengesizdir, etkinlik ve metin altı soru hazırlamada üst düzey bilişsel basamaklara ağırlık verilmelidir.
Ölçme ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> Öğretim kitap ve kılavuzlarındaki 4 temel dil becerisi ölçme etkinlik soruları ve dil bilgisi etkinlik sorularının bilişsel taksonomi basamaklarına göre dağılımı dengesizdir ve alt düzeye hitap eden etkinlik sayısı fazladır. Etkinliklerde dengeli dağıtım sağlanmalı ve üst düzey bilişsel basamaklara daha fazla yer verilmelidir. Öğretmenlerin soru sorma becerileri yetersizdir. Öğretmenlere lisans eğitiminden başlamak üzere üst düzey bilişsel becerilere dönük soru hazırlama becerisi kazandırma eğitimleri verilmelidir. Öğrencilerin soru sorma becerileri yetersizdir. Sınıflarda öğrencilere bu beceri alanında da etkinlikler yapılmalıdır. Merkezî eleme sınavları alt düzey bilişsel basamaklara hitap etmektedir. Öğretimle birlikte merkezî sınavlarda da üst düzey bilişsel basamakların ağırlığı artırılmalıdır.
Öğretim Programları	<ul style="list-style-type: none"> Kazanımlar ve taksonomik düzey dağılımına bakıldığında alt düzey bilişsel basamaklara hitap eden kazanım sayısının fazla olduğu görülmektedir. Programlara üst düzey bilişsel becerileri kazandırmaya yönelik kazanımlar eklenmelidir.

- Öğretim programı dili, fiil kullanımları alt düzey bilişsel basamaklara uygundur. Türkçenin engin kelime ve fiil hazinesi kullanılarak öğretim programı geliştirilmeli, yeniden düzenlenmelidir.

Tablo 8 incelendiğinde, her temada bilişsel taksonomi düzeylerinin eşit şekilde kazandırılmadığı ve alt düzey basamaklara daha fazla yer verildiği gözlenmektedir. Tasarlanacak yeni öğretim programı ve materyallerinin üst düzey bilişsel taksonomi basamaklarını kazandırmaya yönelik olması önerilmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Türkçe eğitimindeki araştırmalarda Bloom'un taksonomisi alt problem veya dayanak olarak sıklıkla yer alsa da bu çalışmada, ana dili eğitimi bazında Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ni temel alan ve bu bağlamda yapılan 38 adet akademik çalışma incelenmiştir. Türkçe Eğitimi alanında "Yenilenmiş Bloom Taksonomisi" temel alınarak yapılan çalışmaların içerik analizinin yapıldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Türkçe eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmalar en fazla (n=10) 2020 yılında yapılmıştır. 2011, 2015 ve 2021 yıllarında 1'er çalışma yapılmıştır. Bulgulara göre 2017, 2018, 2019, 2020 yıllarında çalışmaların yoğunlaştığı görülmektedir. Bu tarihlerde Türkçe Eğitimi programlarının yenilenmesi buna bir sebep olarak gösterilebilir.

Akademik çalışmaların en fazla yüksek lisans tezi (n=18) şeklinde yapıldığı görülmektedir. Bunu 17 ile araştırma makaleleri takip etmektedir. Kitap bölümü türünde, yöntem bölümüne sahip ve elektronik ortamda taranan 1 adet çalışmaya rastlanmaktadır. Yüksek lisans tezlerinin yoğunluğuna rağmen 2 adet doktora tezi çalışması yapılmıştır.

En fazla akademik araştırma 2020 yılında yüksek lisans tezi düzeyinde yapılmıştır. 2017 ve 2020'de birer doktora tezi ve yine 2017'de de 1 adet kitap bölümü hazırlandığı belirlenmiştir. 2020 yılında araştırma makalesi, doktora ve yüksek lisans tezi olmak üzere 3 türde de (kitap bölümü hariç) çalışmanın olduğu tespit edilmiştir. 2019 yılında da yüksek lisans (n=5) ve araştırma makaleleri (n=4) düzeyinde çalışmaların olduğu görülmüştür.

Araştırmanın sonuçlarına göre "Ders/çalışma/öğretmen kılavuz kitapları" ile ilgili çalışmaların yoğun olduğu (n=18) görülmektedir. Bunun yanı sıra "Öğretim programı"yla ilgili 8; "Ölçme ve değerlendirme"yle ilgili de 12 adet çalışma olduğu belirlenmiştir. "Ders/çalışma/öğretmen kılavuz kitapları" temasındaki çalışmaların dil bilgisi ve dört temel dil becerisi etkinliklerinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne göre incelenmesi şeklinde olduğu görülmüştür. "Ölçme ve değerlendirme" temasında dört temel beceri etkinlikleriyle birlikte, en çok (n=3) öğretmenlerin ve öğrencilerin soru sorma becerilerini ölçme çalışmalarının olduğu gözlenmiştir. "Öğretim programı" temasındaki çalışmaların çoğu (n=7) programın tamamının Yenilenmiş

Bloom Taksonomisi'ne göre eleştirel olarak incelenmesi şeklindedir. Beyreli & Sönmez (2017) Bloom Taksonomisi ve Yenilenmiş Bloom Taksonomisi ile İlgili Türkiye'de Yapılan Çalışmaların Odaklandığı Araştırma Konuları” üzerine yaptıkları araştırmada en çok ölçme ve değerlendirme; soru sorma becerisi üzerine çalışıldığını tespit etmişlerdir. Bu araştırmada ise Türkçe eğitimi alanında “Ders/çalışma/öğretmen kılavuz kitapları” konulu araştırmalar en fazla çalışılan konu olsa da çalışmalarda konu kapsamında ölçme ve değerlendirmeye değinilmiştir. Sadece “Ölçme ve değerlendirme”yi hedef alan çalışmalar ikinci sıradadır. Türkçe eğitimi alanı çalışmalarında bütün alanlardaki çalışmalardan farklı olarak materyal çalışmalarının fazla olması, Türkçe eğitiminde dört temel beceri ve dil bilgisi öğretiminin, içerik ve etkinlikler kapsamında materyallerle doğrudan bağlantılı olmasıyla açıklanabilir.

İncelenen araştırmaların içinde en çok (n=31) nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte nicel araştırma yöntemleri en az (n=1) tercih edilen araştırma yöntemi olmuştur. 4 adet araştırmada da yöntemin belirtilmediği tespit edilmiştir. Beyreli & Sönmez'in (2017) Bloom Taksonomisi ve Yenilenmiş Bloom Taksonomisi ile İlgili Türkiye'de Yapılan Çalışmaların Odaklandığı Araştırma Konuları” adlı çalışmalarında deneysel çalışmaya rastlanmazken bu çalışmada 1 adet nicel (deneysel) çalışma tespit edilmiştir. Bu sonuçların Türkçe eğitiminde Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan çalışmalarda nicel, karma yöntem ve tekniklerin artması gerektiğini gösterdiği düşünülmektedir.

Araştırmaların hepsinde hem “Sonuç” hem de “Öneriler” başlığı bulunmaktadır. Araştırma konularının üç temada yoğunlaştığı görülmüştür. Bunlar “Ders, Çalışma ve Öğretmen Kılavuz Kitapları, Ölçme ve Değerlendirme, Öğretim Programları” şeklinde üç tanedir. Bu üç ana temada etkinlik, kazanım, 4 temel beceri, soru sorma becerisi, dil bilgisi gibi konuların bilişsel taksonomi düzeyleri temel alınarak çalışılmıştır.

Türkçe derslerinde kullanılan ders, çalışma ve öğretmen kılavuzlarını çeşitli dil becerilerine göre inceleyen çalışmalarda, etkinliklerin her sınıf seviyesinde alt düzey bilişsel basamakların oranının üst düzey bilişsel basamaklardan fazla olduğu görülmüştür. Özellikle dil bilgisinde bu oran dil becerilerine göre daha da düşüktür. Metin türlerinin hatta kazanımların taksonomiye göre ayırt ediciliğinin olmadığı, bilişsel basamağa göre belirsizlik taşıyan etkinliklerin var olduğu gözlenmiştir. Bilişsel basamaklara ait etkinliklerde dengesiz bir dağılım olması da eleştirilen konulardandır. 5. sınıftan 8. sınıf düzeyine doğru alt bilişsel basamaktan üst düzey bilişsel basamağa doğru kademeli bir geçiş olmadığı araştırmacılar tarafından tespit edilmiştir.

Araştırmacılar, sınıf seviyelerine göre ek etkinlikler hazırlanmasını, dil bilgisi sorularında metin içinden alınan örnekler kullanılarak “uygulamak” gibi üst düzey bilişsel basamaklara uygun dil bilgisi sorularının artırılmasını önermektedir. Ayrıca çeşitli materyaller kullanılarak dil bilgisinin yaparak yaşayarak öğretiminin

sağlanması ve öğretmenlerin Bloom Taksonomisi hakkındaki bilgi düzeylerini artırmaya yönelik çalışmalar yapılması gerektiği de tespit edilmiştir. Kazanımların, metinlerin ve etkinliklerin hangi bilişsel basamağa yönelik olduğunun belirli olması ve tüm basamakların dengeli şekilde geliştirilmesi gerektiği çalışmalarda belirtilmiştir. Ayrıca Bloom Taksonomisi dünya çapında en çok kullanılan sınıflandırma yöntemi olsa da farklı sınıflandırmaların da bulunduğu ve bu sınıflandırmaların da Türkçe eğitiminde kullanılması önerilmektedir.

Araştırmacılar dil becerileri ve dil bilgisi bağlamlarında; ders, çalışma ve öğretmen kılavuz kitaplarının Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne uygunluğuna dair yaptıkları çalışmalarda ölçme değerlendirmeye de değinmişlerdir. Bunların yanı sıra ölçme ve değerlendirme konusunu ayrıntılı inceleyen çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmaların sonuçlarına göre öğretmen adaylarının soru hazırlama konusunda yeterli donanımına sahip olmadıkları belirlenmiştir. Ders kaynaklarında en fazla çoktan seçmeli soru kullanıldığı ve bu tür soru tarzının üst bilişsel basamaklara hitap etmediği konusuna da değinilmiştir. Soruların belli kazanımlarda yoğunlaştığı, dengeli bir dağılımın olmadığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin soru hazırlarken internet ortamında hazır bulunan; Taksonomi'deki alt düzey basamaklara hitap eden sorulara yöneldiği görülmüştür.

Araştırmacılara göre eğitim fakültelerinde öğrencilerin soru sorma becerilerini geliştirecek etkinliklere daha fazla yer verilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarına lisans eğitimlerinde ölçme ve değerlendirme derslerinde soruların nasıl yazılması gerektiği ve özellikle uluslararası eğitim ölçütlerinden biri olan PISA sınavına uygun soru yazımı öğretimi yapılması gerektiği vurgulanmaktadır. Öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerini ölçen açık uçlu sorular ve alternatif ölçme değerlendirme araçlarına yer verilmesi önerilmektedir.

Merkezî sınavlarda yer alan Türkçe sorularının, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nin bilişsel süreç basamaklarından biri olan anlama düzeyinde yoğunlaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe sorularında bilişsel süreç basamaklarından biri olan uygulama basamağına çok az yer verilirken; anımsama, değerlendirme ve yaratma basamaklarına ait sorulara hiç yer verilmediği belirlenmiştir. Bilgi alanı boyutunda elde edilen sonuçlara bakıldığında ise soruların yoğun bir şekilde kavramsal bilgi düzeyinde olduğu görülmüştür. Yine bilgi alanı boyutundaki sorular incelendiğinde işlemsel bilgi sorularına kavramsal bilgiye oranla az da olsa yer verilirken; olgusal ve üst bilişsel bilgiye ait sorulara hiç yer verilmediği de tespit edilmiştir.

Geçmişten günümüze Türkçe eğitim programlarını Yenilenmiş Bloom Taksonomisi bağlamında inceleyen birçok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların ortak sonuçlarına göre öğretim programlarındaki kazanımlar taksonomik düzeylere göre dengeli bir şekilde dağılmamaktadır. Söz konusu programlarda kazanımların büyük çoğunluğu alt düzeydeki bilişsel basamaklara aitken üst düzeye hitap eden kazanım oranı çok daha azdır. Üst düzey basamaklara hitap eden kazanım sayısının

artırılması gerektiği her çalışmada özellikle vurgulanmaktadır. Öğretim programlarındaki fiil kullanımlarına değinen çalışmalara göre, programlarda sürekli aynı fiillerin tekrar edildiği görülmüştür. Türkçenin zenginliğinin sezdirilmesi amacıyla tekrara düşmekten kaçınılması önerilmektedir. Türkçe öğretimi programlarında kazanımların genel ifadelerle sunulduğu, somutlaştırılması gereken içerik konularının (özellikle dil bilgisi ile ilgili konular) soyut olarak verildiği ve kazanımlarla ilgili açıklamaların yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Gezer'in (2021) "Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanındaki Bloom Taksonomisi ile İlgili Çalışmaların İçerik Analizi" ve Zorluoğlu, Olgun & Kızılaslan'ın (2020), "Fen Bilimleri Dersi ile İlgili Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Yönelik Türkiye'de Yapılan Araştırmaların İçerik Analizi" çalışmalarında da bu alanlarla ilgili Türkçe eğitimi alanıyla benzer eksikliklerin olduğu sonucuna varılmıştır. İlgili akademik çalışmalarda program kazanımlarının, ölçme ve değerlendirme sorularının, ders kitabı ve öğretmen kılavuz kitaplarındaki etkinliklerin alt düzey bilişsel basamaklarda yoğunluk gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Türkçe Eğitimi alanında Yenilenmiş Bloom Taksonomisi temel alınarak yapılan akademik çalışmaların çeşitli kategorilere göre incelendiği bu çalışmada ilgili literatür taranarak mevcut akademik durum gözler önüne serilmiştir. Çalışmanın alandaki eksiklikleri görme, mevcut durumu özetleme ve yeni sonuçlar çıkarma konusunda alanyazına faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın bulgularına dayanarak sunlar önerilebilir:

1. Akademik çalışmaların "Yöntem" kısmı çelişkisiz; yöntem, model, analiz uyumu gözetilerek ve eksiksiz olarak tasarlanmalıdır.
2. Türkçe eğitiminde Bloom Taksonomisi dışında, araştırmamanın amacına göre Barrett (1968), SOLO (Biggs & Collis, 1982), Haladayna (1997), Marzano, Pickering ve McTighe (1993), Day ve Park (2005), Nicholas ve Tarabasso (1979), Pearson ve Johnson (1978) gibi başka taksonomiler de temel alınarak yapılan çalışmalar artırılmalıdır.
3. Araştırmanın bulgularına göre 2 adet doktora tezine rastlanmıştır. Yeni Bloom Taksonomisi veya başka eğitimi kolaylaştırıcı, öğrenme ve öğretme sürecini verimli hâle getirecek taksonomiler temel alınarak doktora tezi düzeyinde çalışmalar yapılmalıdır.
4. Var olan durumu betimleme çalışmalarının yanında yeni program ve model tasarımlarına dönük çalışmalar yapılmalıdır.
5. Üstbilişsel becerileri geliştiren etkinlikleri tasarlama çalışmaları artırılmalıdır.
6. Lisans eğitimi ve sonrasında öğretmenlere üst düzey bilişsel becerileri ölçmeye dönük soru hazırlama eğitimleri verilmelidir.

7. Eğitim tasarlایıcıları ve eğitim paydaşları, taksonomiler hakkında ayrıntılı olarak bilgilendirilmeli; hedef, kazanım, etkinlik boyutlarında bütün taksonomik basamaklar dengeli dağıtılmalıdır.
8. Öğrenme - öğretme sürecinde ders kaynakları ve etkinlikleri öğrenciye göre hazırlanmalı, bireysel farklılıklar gözetiilmelidir.
9. Yapılan akademik çalışmaları yöntem, veri analizi gibi çeşitli yönlerden eleştirel gözle inceleyerek eksiklikleri gözler önüne seren akademik çalışmalar artırılmalıdır.

Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmadığını ve tüm araştırmacıların çalışmaya eşit oranda katkı sunduğunu beyan etmiştir. Yazarlar tüm etik kurallara uyduklarını bildirmiştir.

Kaynakça

- Akar, Z. (2019). *Sekizinci sınıf Türkçe dersi yazılı sınav sorularının merkezi sınav Türkçe soruları ile karşılaştırılması* (Tez No. 587212) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Akbayrak, İ. (2019). *Katılsız dinleme ile not olarak dinleme yöntemlerinin ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama becerisi üzerindeki etkisi* (Tez No. 555568) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Akıncı, T. A. (2020). *Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre incelenmesi* (Tez No. 651255) [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi-Antalya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Anderson, L. W. (2005). Objectives evaluation and the improvement of education. *Studies in Educational Evaluation*, 31(2), 102- 113. doi:10.1016/j.stueduc.2005.05.004
- Arı, T. (2018). *2015 ve 2017 ortaokul Türkçe öğretim programlarındaki kazanımların yenilenmiş Bloom taksonomisine ve öğretmen görüşlerine göre incelenmesi* (Tez No. 534456) [Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi- Gaziantep]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Aslan, M., & Atik, U. (2018). 2015 ve 2017 ilkokul Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının revize edilmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(1), 528-547.
- Avşar, G. (2017). *2006 ve 2015 Türkçe öğretim programlarında kullanılan fiillerin yenilenmiş bloom taksonomisine göre sınıflandırılması* (Tez No. 451802) [Yüksek lisans tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi-Zonguldak]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Barrett, T. C. (1968). Taxonomy of cognitive and affective dimensions of reading comprehension. Discussed by Clymer, T. in "What is reading?": some current concepts. Helen M.

- Robinson (Ed.). *Innovation and change in reading instruction. Sixty-seventh yearbook: National Society for Study in Education*, University of Chicago Press, 1-30.
- Başoğul, D. A., Dilidüzgün, Ş., Edizer, Z. Ç., & Karagöz, M. (2019). Türkçe öğretiminde metin türüne uygun okuma eğitimi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 165-185.
- Beyreli, L., & Sönmez, H. (2017). Bloom taksonomisi ve yenilenmiş Bloom taksonomisi ile ilgili Türkiye’de yapılan çalışmaların odaklandığı araştırma konuları. *International Journal of Languages’ Education and Teaching*, 5(2), 213-229.
- Biggs, J., & Collis, K. (1982). *Evaluating the quality of learning: The SOLO taxonomy*. Academic Press.
- Bilgin, N. (2000). *İçerik analizi*. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Bölükbaş Kaya, F., Golynskaia, A. & Dereli, K. (2019). Türkçe eğitimi üzerine yabancı öğrencilerce yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(2), 1052- 1067.
- Bülbül, S. (2019). *Soru sorma becerisi eğitiminin ortaokul öğrencilerinin soru üretme düzeyine etkisinin incelenmesi*(Tez No. 568686) [Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi-Gaziantep]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Bümen, N. T. (2006). Program geliştirmede bir dönüm noktası: Yenilenmiş Bloom Taksonomisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 31(142), 3-14.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Yayınları.
- Cin Şeker, Z. (2019). 6. Sınıf Türkçe ders kitabındaki öyküleyici ve bilgilendirici metinleri anlama etkinlikleri üzerine bir inceleme. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(30), 58-78.
- Çerçi, A. (2018). 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarının (5, 6, 7, 8. Sınıf) Yenilenen Bloom Taksonomisi’ne göre incelenmesi. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 6(2), 70-81.
- Çintaş Yıldız, D. (2015). Türkçe dersi sınav sorularının yeniden yapılandırılan Bloom taksonomisine göre analizi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 14(2). 479-497.
- Day, R. R. & Park, J. (2005). Developing reading comprehension questions. *Reading in a Foreign Language*, 17(1), 60-73.
- Demiral, H., & Menşan, N. Ö. (2017). Sekizinci sınıf Türkçe dersinin PISA okuma becerilerine göre değerlendirilmesi. https://www.academia.edu/35454114/Sekizinci_S%C4%B1n%C4%B1f_T%C3%BCrk%C3%A7e_Dersinin_PISA_Okuma_Becerilerine_G%C3%B6re_De%C4%9Ferlendirilmesi
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (2008). *Introduction: The discipline and practice of qualitative research*. Sage.

- Durukan, E., & Demir, E. (2017). 6, 7 ve 8. Sınıf Türkçe dersi öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinliklerin Bloom'un yenilenmiş taksonomisine göre sınıflandırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(3), 1619-1629.
- Erdoğan, T. (2017). The view of primary school fourth grade students and teachers' questions about Turkish language lessons in the terms of the revised Bloom taxonomy. *Eğitim ve Bilim*, 42(192). 173-191.
- Eroğlu, D. (2013). 6, 7, 8. sınıf Türkçe çalışma kitaplarındaki dilbilgisi soruları ve kazanımlarının yenilenmiş Bloom taksonomisine göre değerlendirilmesi (Tez No. 411989) [Yüksek lisans tezi, Başkent Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Eroğlu, D., & Kuzu, T. S. (2014). Türkçe ders kitaplarındaki dilbilgisi kazanımlarının ve sorularının yenilenmiş Bloom taksonomisine göre değerlendirilmesi. *Başkent University Journal of Education*, 1(1), 72-80.
- Eroğlu, S. (2019). 6. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metin altı okuma-anlama soru ve etkinliklerinin güncellenmiş Bloom Taksonomisi'ne göre değerlendirilmesi (Tez No. 581124) [Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi-Balıkesir]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Eyüp B. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının hazırladığı soruların yeniden yapılandırılan Bloom taksonomisine göre değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(3), 965-982.
- Fidan, N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Pegem Akademi.
- Filiz, S. B., & Yıldırım, N. (2019). Ortaokul Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının Revize Edilmiş Bloom Taksonomisine göre analizi. *İlköğretim Online*, 18(4). 1550-1573.
- Gezer, M. (2021). *Sosyal bilgiler eğitimi alanındaki Bloom Taksonomisi ile ilgili çalışmaların içerik analizi*. Paper presented at the https://eclss.org/publicationsfordoi/proceedingI_IECES2021.pdf
- Girgin, Y. (2011). Cumhuriyet dönemi (1929-1930, 1949,1981) ortaokul Türkçe öğretimi programlarının içerik, genel ve özel amaçlarıyla karşılaştırmalı gelişim düzeyi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(1) 11-26. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/399446>
- Gökçen, D., & Arslan, M. (2019). Türkçe eğitimi araştırmalarına genel bir bakış: Bibliyometrik çalışması. *Journal of Research in Turkic Languages*, 1(1), 39-56.
- Güneş, F. (2012). Öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirme. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 32, 127-146.
- Haladayna, T. M. (1997). *Writing test items to evaluate higher order thinking*. Viacom Company.
- Huitt, W. (2011). *Bloom et al.'s taxonomy of the cognitive domain. educational psychology interactive*. <http://www.edpsycinteractive.org/topics/cogsys/bloom.html>
- İskender, H. (2020). Türkçe ders kitaplarındaki fabllar üzerine eleştirel bir çözümleme. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 1-11.

- Kaplan, K. (2021). Ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alan dinleme/izleme becerisini ölçmeye yönelik soruların yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 626-64. <http://www.itobiad.com/tr/pub/issue/60435/836238>
- Karakaş Yıldırım, Ö. (2020). 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 315-325.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayınevi.
- Karataş, Z. (2017). Sosyal bilim araştırmalarında paradigma değişimi: Nitel yaklaşımın yükselişi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1). 70-88.
- Kıyagan, G. H. (2019). *5, 6 ve 7. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin yenilenmiş bloom sınıflamasına göre yaratıcılık açısından değerlendirilmesi* (Tez No. 601671) [Yüksek lisans tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Kocayigit, A., & Aykaç, N. (2019). İlkokul Türkçe öğretim programının eğitim programı öğeleri açısından değerlendirilmesi (1923-2017). *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(44), 251-279.
- Krathwohl, D.R. (2002). A revision of Bloom taxonomy: an overview, *Theory into Practice*, 41(4), 212-218.
- Kurnaz, H. (2013). *Ortaokul Türkçe dersi öğrenci çalışma kitaplarındaki tema değerlendirme soruları üzerine bir araştırma* (Tez No. 333802) [Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi-Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Lewis A., & Smith. D. (1993). Defining higher order thinking. *Theory into Practice*, 32(3). 131-137.
- Marzano, R. J., Pickering, D., & McTighe, J. (1993). *Assesing student outcomes: Performance assesment using the dimensions of learning model*. ASCD.
- MEB. (2017). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-8. Sınıflar)*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber*. (S. Turan, çev.). Nobel Akademik.
- Merriam, S. B., & Grenier, R. S. (2019). *Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis*. Jossey-Bass Publishers.
- Nicholas, D. W., & Trabasso, T. (1980). Toward a taxonomy of inferences for story comprehension. Information integration by children, 243-265.
- Oryaşın, U. (2020). *Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin bütüncül bir anlayışla incelenmesi* (Tez No. 628184) [Doktora tezi, Ankara Üniversitesi- Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Özdemir, B. (2011). *İlköğretim 1 - 5. sınıflar Türkçe ders kitaplarında kullanılan okuduğunu anlama sorularının incelenmesi* (Tez No. 274636) [Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi- Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.

- Özdemir, O. (2020). Türkçe eğitiminde geliştirilmesi gereken bir üst düzey düşünme becerisi: Analitik düşünme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 950-971.
- Özen, O. (2020). *Türkçe öğretmenlerinin açık uçlu soru hazırlama becerilerinin incelenmesi* (Tez No. 633491) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Özkaya, D. S. (2020). *5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki dil bilgisi kazanımlarının ve sorularının yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre değerlendirilmesi* (Tez No. 623600) [Yüksek lisans tezi, Çankırı Karatekin Üniversitesi-Çankırı]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Pearson, P.D., & Johnson, D.D. (1978). *Teaching reading comprehension*. Holt Rinehart and Winston.
- Sallabaş, M. E. ve Yılmaz, G. (2020). Türkçe Ders Kitabı'nda bulunan metin altı sorularının yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne göre incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 586-596.
- Savaş, Ö. (2014). *Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki dinleme etkinliklerinin Güncelleştirilmiş Bloom Sınıflaması'na göre üst düzey bilişsel beceriler açısından değerlendirilmesi* (Tez No. 370215) [Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Sönmez, V. (2001). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*. Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2012). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı* (17. baskı). Anı Yayınları.
- Tavşancıl, E., & Aslan, E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. Epsilon Yayınları.
- Tuğrul, B. (2002). Bloom'un taksonomik süreçlerine etkileşimli taksonomi açısından bir bakış. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23. 267-274.
- Tutkun, Ö. F., & Okay, S. (2012). Bloom'un yenilenmiş taksonomisi üzerine genel bir bakış. *Sakarya University Journal of Education*, 1(3), 14-22.
- Ulum, H. (2017). *MEB ilkököl 2, 3 ve 4. sınıf Türkçe ders ve çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi* (Tez No. 473546) [Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi-Mersin]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Uzun, O. (2018). *Seçici dinleme stratejisinin iki dilli 5. sınıf öğrencilerinin not alma ve özet çıkarma becerilerine etkisi* (Tez No. 506889) [Yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Vural, C. (2020). *Son 10 yılda yapılan liselere giriş sınavlarında (SBS, TEOG ve LGS) yer alan Türkçe dersi sorularının yenilenmiş Bloom Taksonomisi açısından değerlendirilmesi* (Tez No. 653512) [Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi-Gaziantep]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.

- Yılmaz, E., & Keray, B. (2012). Söyleşi metinleri yoluyla sekizinci sınıf öğrencilerinin soru sorma becerilerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 2(2), 20-31.
- Yılmaz, G. (2020). *Ortaokul düzeyindeki soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nin bilişsel süreçlerine göre incelenmesi* (Tez No. 630495) [Yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Yüksel, Y. (2015). *İçerik çözümlemesi. Academia Accelerating The World's Research*, 1-60. https://www.academia.edu/24209083/%C4%B0%C3%87ER%C4%B0K_%C3%87%C3%96Z%C3%9CMLEMES%C4%B0
- Zorluoğlu, L. S., Olgun, M., & Kızılaslan, A. (2020). Content analysis of researches on the revised bloom taxonomy related to the science in Turkey, *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(1), 23-32.

Extended Abstract

The objectives and achievements, textbooks and activities of the Turkish lesson curriculum, which have an important place in the development of the individual's linguistic communication skills, should be designed in a way that will provide the student with metacognitive skills. According to Lewis and Smith (1993), in the learning-teaching process, activities aiming to provide students with low-level and high-level cognitive skills should be carried out, taking into account individual differences. For example, the ways that the student will follow while helping them reach a goal; methods of coping with a problem, and activities such as producing something (Lewis & Smith, 1993).

Taxonomies are the classification of the behaviors that are aimed to be acquired by the student from easy to difficult, from concrete to abstract and consecutively (Huitt, 2011; Sönmez, 2012). Among these classifications, Bloom's Taxonomy is the most widely recognized and used in education in the world. Benjamin S. Bloom started taxonomy studies, hoping it would reduce the hassle of preparing the annual comprehensive exam. Although this taxonomy, which consists of six stages as "Knowledge, Comprehension, Application, Analysis, Synthesis, and Evaluation", was not understood very well at first, and its basic structure was not adhered to, it was frequently used by educators and translated into 22 different languages (Krathwohl, 2002, p. 213). The necessity for education to adapt to the developing and changing world conditions over time (Anderson, 2005; Beyreli & Sönmez, 2017, p. 216; Bümen, 2006; Tuğrul, 2002) brought criticism and questioning against Bloom's Taxonomy. In this way, Bloom's taxonomy has been reorganized according to developing and changing conditions.

In the revised taxonomy, the cognitive process dimension of the revised Bloom Taxonomy consists of the steps of "Remembering, Understanding, Applying, Analyzing (Analyzing), Evaluating, and Creating". The dimensions with sub-steps are

arranged to assist educators in the preparation and process of the education process. Thanks to the renewed taxonomy, the absolute progressiveness rule of the original taxonomy has been relaxed, the classification has been designed in two dimensions and the taxonomy has been made clear and understandable; Thanks to the knowledge dimension, the metacognitive knowledge level, which remains abstract, is made more understandable and applicable. Giving the sub-levels in a concretizing way in both dimensions provides convenience for educators, and the “self-knowledge” sub-dimension is important in terms of keeping up with today’s social development.

The aim of this study is to examine the academic studies based on the Revised Bloom Taxonomy in Turkish Education. The research questions answered in this direction are as follows:

1. What is the distribution of academic studies based on the Revised Bloom Taxonomy in Turkish Education by years?
2. What is the distribution of academic studies based on the Revised Bloom Taxonomy in Turkish Education according to research types?
3. What is the distribution of academic types of academic studies based on the Revised Bloom Taxonomy in Turkish Education?
4. What is the distribution of research topics of academic studies based on the Revised Bloom Taxonomy in Turkish Education?
5. What is the distribution of academic studies based on the Revised Bloom Taxonomy in Turkish Education according to the research methods used?
6. What are the themes under the title of “results and suggestions” of academic studies based on the Revised Bloom Taxonomy in Turkish Education?
7. What are the deficiencies and suggestions in the field according to the themes under the title of “results and suggestions” of academic studies based on the Revised Bloom Taxonomy in Turkish Education?

This research was designed according to the qualitative research approach. The data of the research were collected by document analysis method. The sample of the research was formed by criterion sampling, one of the purposive sampling methods. The universe of the research is the academic studies of Turkish Education conducted until 07.06.2021 based on the Revised Bloom Taxonomy. The sample of the research is the studies based on the Revised Bloom Taxonomy prepared within the scope of mother tongue education. In the research, academic studies that were accessed in the electronic environment and that had a “method” section were used. As a result of the eliminations, 38 academic studies were examined. The data of the research are “Turkish Education” studies scanned in scientific journals and academic databases in electronic environment. The study was based on mother tongue education studies, excluding “Turkish Education for Foreigners”. The studies examined in the research

were processed into Excel program; It was analyzed with the “content analysis” method. The data obtained by examining impartially were checked by a field expert in order to ensure the validity and security of the research.